

Elintézés:

Határidő:

A válaszirat alapjául szolgáló megkeresés,

jelentés *ad II, III, IV, V*
száma *11425/1118 88 114391 936*
1911 1911 1911 1911

Tárgy: *ad II, III, IV, V*
Határrendőrség felállításáról
ad I
mint kint

N A G Y M É L T Ó S Á G U M I N I S T E R U R !

Magyarországnak Románia és

Szerbiával szomszédos határvonala
csendőrségi őrsökkel oly gyéren
van ellátva s felügyelete annyira
hézagos, hogy azt mint a Bosznia-
Hercegovina annexiója folytán be-
következett mozgalmak bel- és ha-
tárbiztonsági igényei igazolták,
az ország tekintélye, integritásá-
nak érdeke és lakosságának élet-
és vagyonbiztonságának állandó ve-
szélyeztetése nélkül továbbra is
ugy hagyni lehetetlen.

Sok minden okból kifolyólag
hosszu időn át nem történt ezirány-
ban más intézkedés, mint egy-két
csendőrségi őrsnek a határra való
kitolása és Szerbiának csak megbiz-
hatlan viselkedése is elég volt,
hogy határőrizeti intézkedéseink
teljes fogyatékossága azonnal fel-
táruljon.

E borsut lihegő és mestersége-

sen is felizgatott kis állam bom-
bával, dynamittal felszerelt,
börtöntöltelékből és kalandorok-
ból álló betörőbandákat szerve-
zett, hogy magyar területen a fon-
tosabb közlekedési vonalakat
hasznavehetetlenné tegye, hidakat
és műtárgyakat felrobbantson, ra-
boljon, gyilkoljon és mindenhol
vést és pusztulást teremtsen, a
hol csak elvonul.

Magyarország szerblakta te-
rületeit titkos bel- és külföldi
izgatók lepték el, hogy a 200 éve
ugyis magyarellenes politikát
folytató szerbeket a külföldi
szerbek pártjára hódítsa s az or-
szág belterületén tervezett rend-
felforgatást minél tökéletesebbé
tegye.

A közös hadügyministertől,
a közös külügyministeriumból, a
területilletékes hadtestparancs-
nokságoktól, a csendőrkerületi pa-
rancsnoksgoktól, a vármegyék fő-
ispánjától és szolgabírói hivata-
loktól egyre érkeztek az értesi-
tesek, jelentések és katonai, de
főképen csendőrségi segélyért fo-
lyamodó kérelmek, melyek a ve-
szély közellétét teljesen igazol-
ták.

A helyzetet különösen veszé-
lyes jellegűvé tette az 500.000
főnyi magyar alattvaló szerb nem-
zetiségű lakosság magyarellenes
magatartása, mert izgatott hangu-

latán a bel- és külföldi izgatók működésének nyoma meglátszott s a szenvedélyek lángralobbantására minden kis szikra elégségesnek mutatkozott.

Miután ily kettős veszéllyel szemben sem a határon, sem a belterületen rendszeresített csendőrség létszáma nem volt elegendő, ezen osztály a hadügyministeriumtól a csendőrség megerősítése és az egyes állomások megszállására karhatalmi segélyként csapatokat kért.

A hadügyministerium azonban 1909. évi február 20.-án kelt 296/Res. Abt. 5. számú ide intézett átiratában a csendőrségi osztályoknak katonai karhatalommal való megerősítését és az egyes állomások katonai megszállását szükségesnek nem tartotta s így a csendőrség létszámának a kevésbé veszélyeztetett területekről 2433 főre való megerősítése vált elkerülhetlen szükségessé.

A megerősített csendőrségnek sikerült a szerb partról minduntalan áttüzelő szerb bandákat viszonttűzeléssel féken tartani, a szerb lakta terület általános belbiztonságát pedig megőrizni.

A történetekből levont tanulságként áll most az osztály előtt, hogy: az országhatára még

rendes viszonyok esetére és a két ország védekezésével arányosítva csendőrséggel kellően ^{megvédve} megszállva nincs.

A nemzetiséglakta területek amugy is magyarellenes érzelmi lakossága a folyton tettekre kész bel- és külföldi izgatók erős befolyása alatt áll s azok által bármikor a rendbontásra kész hangulatba hozhatók.

A katonai karhatalmi segédlet igénybevétele, mint amúlt zavaros helyzet alkalmával is tapasztalható volt, a hadügyminis-^{ter}ték más okokon alapulható ellenkező nézete folytán már jelzett alkalommal sem volt lehetséges s így méltán tarthatni attól, hogy ily tervezet jövőben sem sikerülne.

Külviszonyokkal kapcsolatos komoly nemzetközi bonyodalnak esetén a szomszéd államok által veszélyeztetett határra a hadsereg csapatait kirendelni a diplomáciai tárgyalásokat megnehezítő hiba^{is} volna.

Végül jövőre alapelveként szolgálhat továbbá ama tény, hogy minden az ország belsejében akár kívülről, akár belülről kezdeményezett mozgalom megfékezésére nagyobb csendőrségi létszám összpontosítására van szükség, mely csak az elvonást szenvedő többi területek közbiztonsági viszo-

nyainak rovására esik.

Mindezek pedig ama végeredményre vezetnek, hogy a belrend és biztonság s az ország határai épségét tekintélyét és integritását fentartani kötelezett ezen osztálya a belügyi kormányzatnak, ép a legválságosabb pillanatokban van magára utalva s ezért jelen előterjesztés keretében minden eshetőségre való tekintettel, legalább annyira gondoskodni kénytelen, hogy feladata teljesítésében hasonló meglepetéseknek kitéve ne legyen.

E meglepetések lehetősége ma épen úgy nincs kizárva, mint ezelőtt, sőt a külpolitikai viszonyok bonyodalma végmegoldásra épen nem jutott, csak elodáztatott.

De a harmadéve lezajlott török forradalom szálai is bonyolították a helyzetet. Az itt lefolyt fejlemények az összes balkán államok szoros érdekkörébe vágnak s így belviszonyaink megbomlásának esélyeivel annyival inkább számolnunk kell, mert északon szláv, délen szerb, keleten román nemzetségek lakta területeinek a nemzetiségi aspirációknak ősidők óta fészkei lévén, csak a bel- és külföldi izgatók elhatározásától függ, hogy eme lakosság idegen célokra és a magyar állam egysége ellen mely pillanatban használtassék fel.

De sürgősen szükségessé te-

szik jelen osztály előterjesztését még más kényszerítő körülmények is.

A határ közelében levő csendőrség sora ott annyira gyér, hogy azt kellően felügyelnie, még rendes békés viszonyok között is a lehetetlenséggel határos.

Kikapcsolva egy kis időre a Dunának Szerbiával szomszédos balpartját, mely sűrűnek látszó őrs elhelyezései dacára is több mint 2000 főnyi csendőrség működését igényelte, különösen szükségesnek ~~tartotta~~ fel-
emliteni a Romániával szomszédos ⁹⁰⁹
~~20~~ kilométer hosszú határvonal felügyeletének hiányosságait.

1200 főnyi román ^{román} katonai határőrségnek 814 főből álló és állandóan a határvonalat portyázó őrségével szemben a m.kir.csendőrségnek csak 114 főnyi rendszeresített legénysége teljesítene szolgálatot, de csak azon esetben, ha minden más egyéb irányu elfoglaltságán kívül még tényleg a határhoz elég közel is volna elhelyezve, de 13 őrsét le-
számítva 11 őrsé a határtól átlag 10-20 kilométer távolságra van. Ehhez számítva, hogy a fentjelzett létszám kétharmada más szolgálatot teljesíteni kénytelen, a 814 főnyi román határőrséggel szemben naponta csak 39 főnyi csendőrség mutatkozhatik a határon.

A magyar határszél felügyeletének nagy hiánya élénk ellentétben áll a jól rendezett román határőri-

zettel és eredményével.

Eme nagy különbség hatása alatt a söpredék és veszélyes elemek száma nőttön nő és az elhagyatott vonalakon tetszése szerint jár ki és be az országba. A határsértések, csempészetek, rablások, magyar alattvalókon elkövetett jogtalanságok, sőt egész juhnyájak és állatfalkák elrablása és román területre való áthajtása napirenden van. Romániai hatóságok a tettesekkel szemben megtorlást sohasem alkalmaznak.

↑ volt és jelenleg is

Magyarország tekintélye, törvényei az annak érvényt szerezni akaró hatóságok és hatósági közegek tehetetlensége úgy a román, mint a magyar határszéli alattvalók előtt guny tárgyává lett. A tehetetlenség látása és közvetlen tapasztalatok a csekély százalékot képező jóindulatu lakosságban is az elhagyatottság érzetét keltik fel, a magyar állam és törvény tekintélyébe vetett hitet és bizalmat tökéletesen megrontja, s az egész vonalon nagy erkölcsi romlottságra és züllésre vezet.

A határszéli állatfalkák ide-oda való erőszakos áthajtása, egyáltalában az állatcsempészet által az állategészségügyi törvények is mellőztetnek s a Romániából átszármazó ragályos állatbetegségek az ország belterületén milliókra menő károkat

okoznak.

A napirenden levő sok bűncselekmény közül érdemes egy-két esetet csak tájékozás céljából is felemlíteni:

Az orsovai csendőr szakasziparancsnokság területén 1907. november hóban egy csendőr járőr a határszél közelében tiltott területen 12 darab őrizetlenül legelő romániai marhát talált, melyet onnan az orsovai szolgabíró-sághoz hajtattott, hol elárvereztetett.

A marhák tulajdonosai, mint kiderült, ilovikai romániai parasztok voltak, kik ötven felfegyverkezve magyar területre jöttek át és két tuffieri magyar alattvalónak hét darab szarvasmarháját az őriző két pásztornak botokkal és késekkel történt elriasztása után Romániába áthajtották és többé visszaszerezhetők nem voltak.

1908. év május 3.-án délután 6 és 7 óra között a vodikai örskörlethez tartozó Selistye nevű tereprészről 14 ismeretlen román alattvaló fegyverrel és botokkal felfegyverkezve, bogoltini lakosok tulajdonát képező 177 darab juhot és 44 darab bárányt a magyar határon át Romániába erőszakkal elhajtották. A juhnyáj 5 tulajdonosa a romániai tulerővel szemben mitsem tehetett s a juhok elhajtását tétlenül végignézni volt kénytelen. Tettesek a káro-

Erre vonatkozólag a földművelésügyi minster ur ~~ur~~ folyó évi február hó 8.-án 117391 III-1 1910. szám alatt kelt hiteles másolatban csatolt átiratában is rámutatott ama eminens veszedelemre és károokra, melyek országhatáraink hiányos őrizetéből az országra háramlanak s melyek alkalmasak egész közgazdaságunkat megbénítani, tönkretenni.

soktól ~~rabolt~~ juhokat csak 500 koronáért lettek volna hajlandók a határon visszaengedni.

Nem csoda tehát, ha a kissé balkánikus magatartású román határőrség katonái is csak magukat érzik a magyar határ urainak s garázdá magatartásukkal a magyar alattvalók élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztetni, vendégszerplésre magyar területre járnak. Egy idegen állam fegyveres embereivel szemben az elkövetett törvényellenes cselekedet után következő hosszadalmas diplomáciai tárgyalás igen kevés eredménnyel jár, s csak egyedül a tettenérés esetén azonnal foganatosított megtorlási eljárás bírhat kellő hatással.

E tettenérés azonban a nagyon hosszú határvonalon ^{talig}mu- flétszámhiánya miatt, tatkozó csendőrségnek vajmi ritkán, vagy egyáltalán nem sikerül.

A létszámviszonyok javítását szükségessé teszi a magas hegyvidék igen nehéz terepviszonya is, mely a csendőr járőr egész szervezetének, izomerejének teljes megfeszítését igényli, hogy az eléje sorakozó magas havasok, mély völgyek és szakadékokon át vezető útját megtehesse.

Ha nyomozni, vagy üldözni kénytelen, rendszerint kimerülve jut azon pontra, honnan kiindulva épen pihent erejére volna szükség, hogy addig megtett fá-

radságának eredménye biztosítottassék.
Ilyenkor ha lovakkal bíró pásztorra
vagy lakókra bukkan, örömmel bérlí
ki azokat saját költségén is, hogy
céljához juthasson.

A hegyeken át vezető sok kis-
sebb-nagyobb gyalog- és ösvér út /:ösvény:/
mindmégannyi közlekedő ut a határ-
vonalat két oldalon lakó oláhság
számára, mely a még el nem oláhoso-
dott székelységet leszámítva, szaka-
datlan tömegben lakja a határszél
hosszát.

Egyedül a csendőr itt a tilalom-
fa, mely a két egyforma nemzetiséget
egymástól ékszerűen elválasztja.
Csak a csendőrben látja a nép a
magyar állam sérthetetlenségének és
összes törvényeinek őrét.

Csak a csendőr segélyével lát-
nak és intézkedhetnek a hatóságok is,
mely miatt a felhívások is jelenté-
keny számra emelkednek. Annyira meg-
szokott tény ez a nép felfogásában,
hogy a hatósági intézkedéseket csend-
őr jelenléte nélkül végre sem hajtja,
sőt semmisnek tekinti.

A nemzetiségi aspirációk ösz-
szeköttetései is a határ titkos u-
tain vezetnek át.

1905. évben egy juhász gyanus
viselkedése nyomán Szeben és Fogaras
vármegyéből több métermázsa Romániá-
ból eredő izgatónak írat, nyomtatvány
és képes ábrázolat került a brassói
kir. ügyészség bünyelraktárába és nem
kis megerőltetésébe került a csend-
őrségnek a tetteket néhány hónapig

fogságban tartatni.

Az Europa minden nemzetiségéből összeverődő fa- és bányamunkások ezrei itt e minden kultúrától messzeeső helyen kovácsolják nemzetiségi és szociális eszméik megvalósítását.

És a határszél mindeme lakossága között szélteben burjánzik a törvényellenes cselekmények sorozata.

A helyzet-, de Magyarország kulturális hivatása is követeli, hogy e terület lakossága legalább is a csendőrség népnevelő befolyása által, a törvénytisztelet, a magyar uralkodó eszme, a civilizáció útjára tereltessek.

Ezen kényszerítő körülmények sorozatával tartja az osztály indokoltnak a határőrizetet teljesítő csendőrség létszáma emelésének sürgős szükségét a pénzügyi

helyzet figyelembe vétele mellett, mert csak ezuton remélheti ezen osztály Magyarország nyugalmát, határainak kellő biztosítását és tekintélyének minden időben való fentartását, annak határain is lehetségesnek.

A határrendőrségnek ily célra való igénybevétele nem ~~való~~ javasolható, mert ily irányu szolgálatot eddig nem teljesített. Létszáma oly csekély, a reáfordított költség oly nagy - hogy ezen fiatal intézményt számítsába jövő faktornak tekinteni, sem létszáma, sem a

— mely csak hosszú éveken át való elméleti és gyakorlati képzés után volna e téren eredményesen alkalmazható —

pénzügyi helyzetre való tekintettel - nem lehetett, de ily nagyarányu feladat keretébe már polgári szervezete és hiányos fegyverhasználati joga miatt sem volna beállitható.

A határrendőrség létezése óta a határszéli személyforgalmat sem tudta önállóan lebonyolítani, s ma is állandóan élnie kell az 1903. évi VIII. törvénycikkben adott ama joggal, hogy minduntalan a csendőrséget vegye igénybe, sőt a belügyministerium 1908. évi január hó 4.-én kelt 1620/V-b. szám alatt külön is intézkedni volt kénytelen, hogy a csendőrség a határrendőrség ügykörébe eső teendők ellátását önálló szolgálatai alkalmával is teljesítse.

A határrendőrség mozgójárőri szolgálatában tehát csendőrségi segédlet nélkül igen ritkán, vagy egyáltalában nem érvényesül, már pedig a határrendőrségi járőrt csendőrség mindig nem kísérhetné s így még zavarosabb helyzet állana be, ~~amint az~~, mert ~~amint~~ a lefolyt szerb mozgalmak alatt is világosan bebizonyult, hogy a csendőrség ~~szolgálatot~~ csakis önállóan teljesítheti legjobban.

A m. kir. csendőrség a belviszo- sikeres és eredményes végzése - ki-nyokhoz is szűken mért létszámával vált háborus időben, - mert három ily a határőrizetet ma is teljesíti. Ör-faktornak - csendőrség, határrendőr-seinek a határvonalt is magában fog- ~~és pénzügyőr~~ segvény és ugyanazon célból való mű-laló szakadatlan láncolata ugyis kódése surlódás és hatásköri össze-fennáll. A viszonyokkal, néppel és ütközés nélkül lehetetlen; ily vi-azok szokásaival, a tereppel amugyis szonyok pedig - miként már említte-ismerős, csak egyöntetű szolgálatát tett - kivált mozgositottság idején kell létszámemeléssel intenzivebbé az országra nézve végzetessé is vál-hatnak.

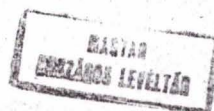
tenni, hogy a kívánt eredmény az állam érdekében bizton elérjék.

Mikor és mily költségek árán jutna idáig a határrendőrség?

És a határőrizet feladata ezzel még megoldva mindig nincs. Egy ország határainak megőrzése és az állam tekintélyének, integritásának fentartása és a magyar nemzetnek kifelé is nyomatékot követelő felügyelete a közbiztonsági viszonyoknak oly egyöntetű, tapasztatos, de ellentmondást nem tűrő vezetést és szolgálatteljesítést igényel, amilyennel csak egy e célra nevelt katonailag szervezett csapat, önmegtartózkodó, pártatlan eljárást és tekintélyt biztosító emberei - vagyis a csendőrség - rendelkezhetnek.

És amint azt a tények bizonyítják, egy ily csapat feladata sem könnyű, s éppen Magyarországon nem, hol egy kisebb - talán csak - helyi jellegű politikai, vagy nemzetiségi jellegű mozgalom is oly nagy megpróbáltatások elé állítja, ahol csak a katonai jogok, kiképzés és fegyver emberek állhatnak helyt.

Nagyobb politikai vagy nemzetközi mozgalmak, mint Szerbia viselkedése is volt a közelmúltban, az első harcok színhelyévé ismét csak a határszélet tesz, hol mint a tapasztalat bizonyítja, eltűnnek a genfi egyezmény malasztjai, lehetetlenek a diplomáciai

tárgyalások s az ellenfél célja szentesíti a legrutabb eszközöket is.

Románia már régen belátta ezt és Magyarország felőli határvonalát ma 1200 főnyi képzett katonája őrzi, 1 rendes sor melylyel szemben ma Magyarország csendőrsége és határrendőrsége dacára is tehetetlenül áll.

A határrendőrségnek különben sem a megszerzés és megőrzés, hanem mint jogásztestületnek a határszéli kihágások esetében való bíráskodás képezi feladatát. A hadsereg megszerzi a jogot kifelé és megőrzi azt hazájának, a csendőrség, mely a hadsereggel a harc mezején is együttműködik, de elképzelni sem lehet, hogy ott, hol megszűnik a jog, megbomlik a rend, mikor két állam fegyveres népe élethalál harcra ép a jogokért vív, miként teljesíthessen itt a határrendőrség még polgári őrei segélyével is kihágási ügyekben bíráskodást? Már pedig csakis önvédelem esetére adott polgári jogai és polgári szervezete miatt egyéb feladatra nem alkalmas.

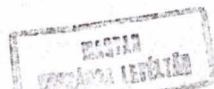
A határőrizet békében és háborúban oly szoros kapcsolatban áll a közbiztonsági szolgálattal, - a sokoldalú feladat, oly edzett és katonai fegyelemben meggyökeresedett legénységet igényel, hogy ilyenekkel kellő számban a hadvezetőség sem rendelkezhetvén, ezen szolgáltatást háború esetére is egyenesen a

csendőrségre bizni utalva van.

Ennek folyományaként a cs^{és} kir. hadügyminister ur még 1909.évi október hó 14.-én 8198/el.n.szám alatt a honvédelmi minister urhoz intézett és ide mellékelt átiratában javasolta, hogy a hathatósabb határőrizet céljából Temesvár székhellyel egy külön csendőrkerületi parancsnokság szerveztessék, melynek felügyeleti területét kizárólag a Duna határ képezné.

Ezen javaslattal szemben az osztály egyrészt a határvonal nagy kiterjedésére való tekintettel, másrészt költségkimézés szempontjából is célszerűbbnek tartja, ha a meglevő és szervezendő határmenti csendőr alosztályok gazdasági tekintetben a területileg illetékes szegedi és brassói csendőrkerületi parancsnokságok alá rendeltetnének, míg a szolgálat és fegyelem kezelése céljából Temesvár, Nagyszeben és Csikszereda székhellyel egy-egy csendőr allandóan törzstiszt kirendeltetnék, illetve rendszeresítettnek

E helyen még jelenti az osztály, hogy a hadügyminister ur f.évi január mellékelt s. ~~szám~~ hó 11.-én 14425/Prás. számú bizalmas átiratában e kérdés sürgős megoldását kéri, mert kérdésesnek tartja, hogy a jelenlegi határmenti csendőrség mozgosítás esetén fontos és sokoldalú feladatának meg fog tudni felelni.

Jelen osztály előterjesztés

kerete csak a békeviszony tarthatatlan helyzetének javítására szorítkozik ugyan, de a helyzetet minden oldalról megvilágítani szükséges volt, a felsorolt indokok alapján pedig a csendőrség létszámának felemelése és a határszélen szükséges laktanyák megfelelő helyen való szaporítása iránt az osztály részéről a következő javaslat illetőleg előterjesztés tétetik:

A két határterület viszonyait a mellékelt 2 darab leírás tartalmazza.

A mellékelt *A, B, C* kimutatásokból kitűnik, hogy a határszéli szolgálatot most a szerbiai határvonalon

149 a romániai határvonalon *1:1200* főnyi román katonai határőrséggel szemben: *117* fő csendőrség teljesíti, mely létszámnak azonban legalább kétharmadát a belbiztonsági szolgálat és felhívások foglalják le és naponta a határon tényleg körülbelül csak *49* illetve *39* fő fordulhat meg, mely különösen a romániai *785* kilométer hosszú vonalon felállított *814* főnyi és tényleg a határvonalon állandóan portyázó román fegyveres és katonai fegyelem alatt álló illetve katonai határőrséggel szemben elenyésző csekélység. Szerbia határvonalán jelenleg a szerb pénzügyőrség teljesít szolgálatot, melyet a most szervezés alatt álló katonai határőrség fog felváltani. Létszáma ismeretlen

↑ ugyan, de bizton várható, hogy itt is oly számbeli fegyveres határőrséggel fog az ország szembenállani, mely a határon elhelyezett csendőrséget számban tetemesen felülmúlni fogja.

Az *A* és *B*, kimutatásokban a román és szerb határszámon meg-
levő, de létszámemelést igénylő
vagy tervezett új örsök és azok
létszáma foglaltatik.

Azon légénység, mely téli időszakban a határvonalon nem működhetik, tehát ott nem szükséges, ¹szolgálatattételre a belörsőkre fog beosztatni.

↑ a téli idényre

[illegible]

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Az *A,* és *B,* kimutatásokban
vörös pontokkal azon örsfelállítási
helyek és létszámszaporítások vannak
megemlítve, melyekre a már indokolt
okokból leginkább szükség van.

Figyelembe véve a jelenlegi
kedvező létszámkiegészítési viszo-
nyokat méltán feltehető, hogy a ha-
tárőrizeti szolgálat végzése céljá-
ból fentebb javasolt 775 főnyi le-
génység beállítása akadályokba üt-
közni nem fog. Ha azonban a kiegé-
szítés mégis némi előre nem látott
nehézséggel járna, megfelelő kato-
nai vagy honvédségi karhatalmi segéd-
let igénybevétele mellett a határ-
őrizetre javaslatba hozott csendőr-
ség az ország belsejéből elvonandó
legénységgel bármikor és azonnal is
felállítható lesz.

A szintén mellékleteket képező
román és szerb határszélet feltüntető
térképeken az *A,* *B,* és *D,* kimu-
tatásban foglalt örsök vannak meg-
jelölve..

A végül még idezárt *D,* kimu-
tatás a csendőrség ~~előmozdításának~~
~~költségeit~~ tünteti fel.

E kimutatásban a tisztikarnak
legénységi létszám és szolgálati
feladathoz mért szükséglete is bent-
foglaltatik.

~~Javaslatom elfogadása esetén~~
~~a pénzügyminister urhoz intézendő~~
~~írtat tervezetnek tisztelettel be-~~
~~mutattatik.~~

Folytatás a VI-ik iven.

Harminc és ötven

Kilenc: 202

Harminc és ötven 208

↑ létesítendő határ

8 évi és egyszersmindenkori
költségeit

Arra való tekintettel, hogy a román és szerb határ intenzívebb őrzése immár elkerülhetlen sürgős szükséges s eme határvonalok fokozottabb módón való őrzése hadászati szempontból a hadügyminister és honvédelmi minister urak által már ismételten, a fölmivelésügyi minister ur által már most hatványozottan, de csak a közelmúltban az országos magyar gazdasági egyesület nevében az ország legtekintélyesebb polgáraiból alakult küldöttség által nemzetgazdasági szempontból is nyomatékosan úgy a belügy, mint a pénzügy és fölmivelésügyi ministeriumoktól is kéretett, meg sürgettetett, az osztály a tervezett határrendőrségnek legkésőbb ez év folyamán való tényleges felállítását feltétlenül szükségesnek tartja.

Miután azonban a felállításhoz szükséges anyagi eszközök az idő rövidségénél fogva rendes évi költségvetés keretében nem szerezhethők meg, az osztály javasolja, hogy a határon levő csendőrség felállítására az 1897.évi XX.törvénycikk végrehajtására vonatkozó ^{69.}utasítás 77.§-sáértelmében a pénzügyminister ur és a ministertanács előleges hozzájárulása után a törvényhozás engedélye sürgősen kéressék ki.

Ezen javaslat elfogadása esetén a pénzügyminister urhoz intézendő átirat tervezet tisztelettel bemutatattatik.

4149-1911-8

